

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . . Lir 13.000

Letna inozemstvo . . . » 18.000

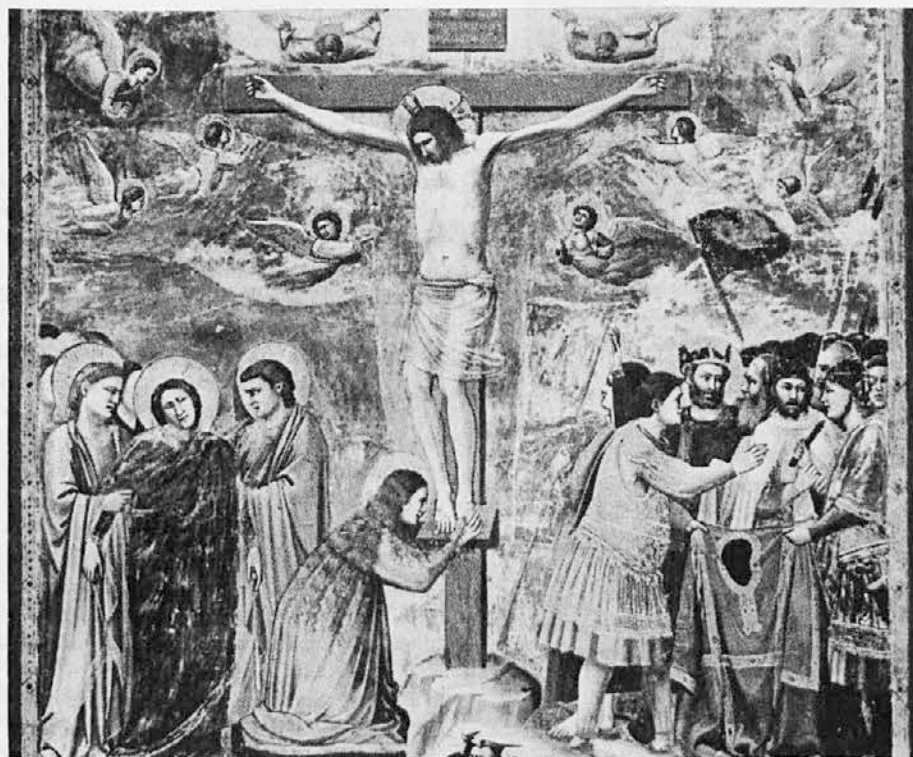
Letna inozemstvo, USA dol. 25

Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXXII. - Štev. 14 (1597)

Gorica - četrtek 3. aprila 1980 - Trst

Posamezna številka lir 300

Giotto: Križanje

Jezusovo vstajenje je največji in najradostnejši dogodek vse človeške zgodovine.

Krščansko življenje nasploh, posebej še deležnost na Kristusovem vstajenju je nekaj skrivnostnega. S krstom smo bili pridruženi Kristusovi smrti, bili z njim pokopani v smrt, da bi tako kakor je On vstal od mrtvih v slavo Očetovo, tudi mi zaživel novo življenje. S krstom smo odmrli grehu, pa ne dokončno, kajti greh ima vse do fizične smrti v nas svoje korenine te rse moremo še vedno ločiti od Kristusa. S krstom smo še prejeli kali poveljane Kristusovega življenja. Tudi to življenje mora rasti in se razvijati z božjo milostjo in našim sodelovanjem.

Božjo milost nam posredujejo sv. zakramenti, molitev in daritev sv. maše; naše sodelovanje pa zavisi od naše dobre volje.

Za praznik Jezusovega vstajenja želimo vsem našim ljudem veliko te dobre volje, ki se odpira Kristusu in njegovi milosti.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA

Veliki četrtek - dan sv. Evharistije

Jezus Kristus je na veliki četrtek zvečer ustanovil duhovništvo v službo ljudem skupaj z ustanovitvijo sv. Rešnjega telesa in krvi ali sv. Evharistije. Hotel je namreč popolno enotnost in edinstvo duhovnikov s seboj, ker je le on pravi in edini Duhovnik. To se najlepše kaže sedaj v somaševanju, posebno s škofom. Skupna jutranja maša na veliki četrtek v stolnici je resnično veliko znamenje duhovniške ljubezni in edinstva v Kristusu. Zato je tudi zelo umestno, da duhovniki pri tej maši ob škofu in z njim javno obnovijo svojo duhovniško zvestobo Cerkvi.

To so nekateri razlogi, zakaj je sv. oče lani za veliki četrtek poslal pismo škofom in pismo duhovnikom, v katerih po nauku zadnjega koncila poudarja predvsem dušnopastirski značaj duhovniške službe. Za letošnji veliki četrtek je poslal novo pismo škofom in po njih vsem duhovnikom in diakonom. V tem pismu razlaga, kakšno vlogo zavzema evharistična skrivnost v življenju Cerkve in v življenju duhovnikov; razlaga svetost svete Evharistije in evharistične daritve, to je maše; s posebno pozornostjo govori o obeh delih svete maše — o bogoslužju božje besede in o sami evharistični daritvi; končno opozarja na nekatere samovoljne spremembe pri daritvi sv. maše.

S češčenjem sv. Evharistije izražamo Bogu čast in slavo ter izpovedujemo svojo hvaležnost, da smo bili odrešeni po Kristusovi smrti in postali deležni večnega življenja po njegovem vstajenju. Vse to najde svoj izraz pri sv. maši, kakor tudi pri obisku Najsvetejšega in pri obhajilu bolnikom. Evharistija je bila postavljena iz ljubezni, zato je prav, da jo radi častimo, saj se živa vera kristjanov pokaže predvsem v veliki ljubezni do sv. maše in sv. Evharistije.

Med različnimi oblikami češčenja Evharistije sv. oče omenja ure molitve pred Najsvetejšim, procesije, obiske in dalje ali krajše izpostavljanje ter zatrjuje, da je obnovljeno in pospešeno češčenje Najsvetej-

šega potrditev tiste prenovne, ki jo je hotel koncil doseči. V sv. Rešnjem telesu nas Kristus pričakuje z vso ljubeznijo. In te ljubezni danes potrebujeta Cerkev in svet.

Kaj pomeni Evharistija za Cerkev, ki brez nje sploh ne more obstajati? Kako se po Evharistiji izraža prava ljubezen, ne samo do Boga, ampak tudi do bližnjega? Ali ni Evharistija v nadnaravnem življenju človeka to, kar je kruh v njegovem naravnem življenju? Ali ni Evharistija cilj in središče vsega zakramentalnega življenja?

V drugem delu pisma pa sv. oče zelo jasno razkriva svetost Evharistije in posebno evharistične daritve, saj vse prihaja od Kristusa, ki je sveti, edini in najvišji Duhovnik; njegov namestnik pa je duhovnik, ki je postavljen v sveto zgradbo Evharistije, ki je daritev in zakrament.

Cerkev mora skrbeti, da se ta svetost ohranja v vsej svoji razsežnosti, ker se pri maši po duhovnikovih besedah kruh in vino spremenita v Kristusovo telo in kri. Verniki, ki pri maši sodelujejo, se morajo tega zavedati, in Kristusovi ter duhovnikov daritvi pridružijo še svojo. K temu jih morata pozivati in voditi mašnikovo zadržanje in ravnanje, ki naj bosta izraz pobožnosti in vere.

V tretjem delu se sv. oče zaustavi pri nekaterih zadevah, oblikah in spremembah, ki pridejo v poštev pri obeh delih maše. Ne vrača se na predkoncilne čase, pokaže pa na nekatere slabosti, ki so se pojavile tu in tam v Cerkvi. Poziva vernike, naj se v liturgiji varujejo slehernega zadržanja, ki bi vodilo v spore in razklanost. Prejemanje zakramentov naj bo šola krščanske ljubezni. Evharistija je vez ljubezni. Kristusovo telo, za nas darovano, je hrana, ki nas krepi. Njegova kri, za nas prelita, pa je pijača, ki nas očisti grehov.

Kot pravi in večni Duhovnik je Kristus postavil trajno evharistično daritev. Sam se je Očetu prvi daroval za naše odrešenje in tudi nam naročil, naj v njegov spomin obnovljamo to daritev.

»NA ŽEBLJIH IN LESU GA NISO STRLI!«

Naš veliki petek včeraj in danes

»Bil je mnogo v mnogem. V Abele so ga umorili. V Izaku so mu nadel spono, v Jakobu se je moral izseliti. V Jožefu so ga prodali, v Mojzesu so ga izpostavili, v Jag-njetu so ga zadušili. V Davidu so ga preganjali, v prerokih so ga zaničevali. V Devici je zaživel Človeka, pribili so ga na les, pokopali so ga v zemljo. V žebli in lesu ga niso strli, v grobu ni strohnel. Vstal je od mrtvih in osvobodil ljudi iz groba podzemlja.«

Besede znamenite velikonočne pridige škofa Melitona iz drugega stoletja so še izpričane in v svojem neverjetno zgoščem realizmu bistveno resnične. Kristusa so trli na križu, a ga niso strli. Neizmerno je moral trpeti. Hoteli so ga pahnuti v prekletstvo in temo, ga s podkovanimi čevlji dokončno zlomiti. Umrl je in vendar ni umrl. Prebodli so mu srce s sulico in vendar to Srce živi. Umrl je in vendar je vstal. Stopil je v naša omrtvičena in morda mrtva srca. Ni dopustil, da bi človeštvo in svet zagnila dokončna tema. Ni dopustil, da bi vesolje preplavila dokončna smrt, ki pomeni zlom duha in zlom življenjskih sil.

Na veliki petek je Jezus dopolnil svojo življenjsko pot. Bil je dokončni človek. Svoj življenjski značaj, ki ga je povezal z vsem človeštvom, s tistimi, ki so upali, in s tistimi, ki so mu prebodli srce in ga divjaško na križu umorili, je drago plačal. Živeti, trpeti, hoditi, padati, umreti, vse to je zgoščeno, kot črna podzemlja, pridrla v zadnje ure njegovega tedanjega zemeljskega življenja.

NA KRIŽU UMIRA SPET IN SPET

Toda ali ni še vedno med nami? Kaj ne pada znova in znova? Ga ne pribijamo včeraj in danes in jutri tisočerno na križ trpljenja, obupa in smrti? Kaj ne umira v vseh tistih, nad katere prihaja strašna teroristična sila nepravilno razumljenega življenja, prav ta trenutek? Mu nismo ponovno nadel spon in okovov, kot že preje tisočkrat?

Ali ne umira v danes ogroženih

MILENA MERLAK

Še vedno na križu visiš

Z razprostrtimi rokami,
kot ljubezen pribita na križ,
še vedno pred svetom visiš,
enako kot pred dva tisoč leti
ti sulica v vojaških rokah
še vedno prebada srce,
na neodljudnih križpotjih,
v praznih cerkvah
te mučita mraz in samota
kot takrat na Golgoti
ob posmehu množice,
ki te ni mogla razumeti;
še vedno moraš na zemlji trpeti,
gol in izpostavljen
kot nihče drug,
na križu viseti.
Kdaj bodo tisti,
ki Te zasramujejo danes
Tvojo človeško-božjo ljubezen spoznali,
kdaj Te bodo kot božji otroci
častili in Vate verovali?

Še vedno z razprostrtimi rokami
pred svetom visiš,
kot božja ljubezen vse kliče k sebi;
tudi tiste, ki so te pribili,
in Te še vedno pribijajo na križ.

in zaničevanih, ujetih in zasramovanih? Ali ga ne bičajo v vseh tistih desetisočih sodobnih otrocih, ki jih pretepajo, zastrašujejo in zapostavljajo? Ali ne umira v tistih otrocih in v tistih starcih in v tistih starših, ki pravkar umirajo za lakoto? Ali ne umira na križu spet in spet, vsak dan, vsako uro, vsako minuto, vsako sekundo?

Ga ne sramote v družinah in zakonih, ki se lomijo in trohne, kot trupla v temnem in večnem grobu podzemlja? Kaj ga ne sramote v vseh tistih delavcih v gosteh, kot nizka umazana dela ponekod imenujejo, ko jih duhovno umažejo, zapostavijo in opljujejo?

V starih in nemočnih umira, v nerojenih otrocih umira, v vojnah in sovraštvi, v nestrpnosti in političnih eksekucijah vseh vrst umira očito in zakrito vsak trenutek, vsako sekundo, za vse nas.

MILENA MERLAK

Velika noč - praznik večne ljubezni

Bila je Jezusova večna ljubezen,
ki me je klicala k sočloveku,
ki mi je hrumela v atomskem veku
skrivnostno šepetala
in me razsvetljevala.

Zaradi Jezusove večne ljubezni
ne morem, nočem nikogar sovražiti.
Kakor On si želim neizmerno ljubiti.
Zaradi Jezusovega vstajenja od smrti vem,
kako mogočno ljubi Bog svoje stvarstvo,
kako vsak angel o božji ljubezni prepeva,
kako je že od vsega začetka začetkov
bila ljubezen tista Beseda vseh besed,
ki na veke vekov v vesolju odmeva.

Jezusova večna ljubezen je svetla vsemoč,
ki nas odreši iz groba minljivosti,
odpiha z marmornih plošč listje

[Trohljivosti
in nam za mukami in radostmi teles
odpre vrata do neminljive blaženosti nebes.

Kristusovo trpljenje na križu, v svetu, polnem nestrpnosti, sovražstva, nevednosti in očitne laži, nam mora odpreti oči za trpljenje tukaj in zdaj. Jezus Kristus, to prebičano in krvaveče, z žebli prebodeno telo tam na visokem smrtonosnem križu, gleda sem, k nam, v to stalno prisotno trpljenje in besnenje! Križanje se nadaljuje.

Prav mi sami smo sodelavci v grozljivi drami, ki je resnica. Jezus gleda na nas, Jezus gleda na vse tiste, ki zaničujejo in ubijajo, Jezus stoji ob vseh teh zapostavljenih ubogih in majhnih, dobrih in slabih, zakaj žebli, ki prebadajo meso in kosti vseh teh majhnih, prebadajo meso in kosti križanega Zveličarja na usodnem križu sveta in neba.

ODGOVOR NA KRIŽ JE VSTAJENJE

Res ne moremo nič spremeniti? Mora biti vedno tako? Kaj je tisti najhujši križ brez konca in kraja? Križ namreč ni konec. Odgovor na križ je vstajenje. Iz trpljenja živo gori večni plamen vstajenja. Z njim nas križajo, da lahko z Njim vstanemo. Križanega bomo zaman iskali v grobu. Pri živih ga moramo iskati. V življenju ga moramo doživeti. V hrepenenju ga moramo uresničiti.

Pred križem, na katerega so ga pribili, stojimo. Pred križem, na katerem je umrl v večno življenje, stojimo. Prav to Jezusovo trpljenje pred križem in na križu, ki je tako čisto, veliko in smiselno, nas zavezuje v veliko upanje. Upanje v vstajenje je tista izredna svetloba, ki tudi zadno mračno velikega petka podtalno prepreda v lesketanje novega jutra. Upanje v veliki svetli vstajenjski dan podarja človeštvu, ki veruje, radost in energijo. Upanje nas vodi naprej, v svetlobo in v vstajenje.

LEV DETELA

Pogreb nadškofa Jožefa Pogačnika

Božidar Jakac: Portret pokojnega nadškofa dr. Jožefa Pogačnika

Kako širok je bil lugled pok. ljubljanskega nadškofa Jožefa Pogačnika ne le v ljubljanski nadškofiji in v Sloveniji, marveč tudi izven meja Slovenije, se je zgovorno izkazalo v dneh njegovega zadnjega odhoda tja do veličastne in obenem preproste ter občutene pogrebne liturgije v nabit polni ljubljanski stolnici v petek 28. marca dopoldne.

Več kot trideset tisoč čoseb se je zvrstilo od torka do četrta popoldne v salonu nadškofijskega dvorca, kjer je ležalo nadškofovo telo, da bi mu izkazali poslednjo čast. To so nam povedali ožji nadškofovski sodelavci.

V četrtek 27. marca ob 17. uri so krsto zaprli in jo prenesli v kratkem sprevedu v bližnjo stolnico, kjer je novi nadškof dr. Alojzij Šuštar daroval sv. mašo. Verniki so nato še bedeli v molitvi ob svojem pokojnem nadškofu pozno v večer.

V petek je bila stolnica polna vernikov že od prvih jutranjih ur. Pogrebna liturgija je bila napovedana za 10. uro dopoldne.

Poleg pokojnikovih svojcev, množice vernikov in duhovnikov je bila navzoča desetčlanska delegacija predstavnikov ljudske oblasti. Med njimi so bili Dušan Sinigoj, podpredsednik izvršnega sveta skupščine SRS, Franc Kimovec-Ziga, član izvršnega odbora republiške konference SZDL Slovenije, Stane Kolman, predsednik komisije SR Slovenije za odnose z verskimi skupnostmi, Marjan Rožič, predsednik skupščine mesta Ljubljane (ljubljanjski župan).

Ob zvonjenju velikega zvona je vstopil ob 10. uri v stolnico spreved ljubljanskega kapitulja, škofov in nadškofov. Pogreba se je udeležilo 20 škofov. Poleg vseh slovenskih škofov so bili navzoči: zagrebški nadškof Kuharić, reški nadškof Pavličić, zadrski nadškof Oblak, novi beograjski nadškof Turk, šibeniški škof, djakovski škof, poreško-puljski škof, banjaluški škof, subotički škof, banatski iap. administrator, pomožni križevski škof. Iz zamejstvo so prišli goriški nadškof Cocolin, tržaški škof Belloni in celovski škof Köstner, ki je zastopal avstrijsko škofovsko konferenco. Navzoč je bil tudi generalni vikar s Krka ter predstavnik graškega škofa kanonik Thiel.

Goriškega nadškofa sta spremljala škofov vikar Simčič in dekan Komjanc; tržaškega škofov vikar Škerl in dekan Bogatec; celovškega pa prelät Zechner in duhovnika Krištof in Kopeinig. Opazili smo tudi skupino beneških duhovnikov, to je Birtiča, Cenciča, Lavrenčiča in žbaniškega župnika Cerneta.

Somaševanje in pogrebno liturgijo je vodil v slovenskem jeziku sam papeški pronuncij pri vladi SFRJ nadškof Michele Cecchini.

Novi ljubljanski nadškof dr. A. Šuštar je imel kratko, a izbrano homilijo na evangeljsko temo »Če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne segnije, ne obrodi sadu« ter v luči onstranskega upanja izrazil prepričanje, da se z odhodom nadškofa Pogačnika ni nehala njegova navzočnost v ljubljanski Cerkvi, marveč je bila zajeta v nove neslutene dimenzije.

Posebno prisrčno je bilo slovo ob koncu sv. daritve od pokojnika in besedah škofa Leniča. V ljubečem spominu je navzočim nakazal glavne postaje njegovega življenja ter veliko vlogo, ki jo je imel v pokoncilski prenovi Cerkve na Slovenskem, zlasti pri izdajanju koncilskih dokumentov in liturgičnih tekstov.

Pokojniku v slovo so spregovorili še zagrebški nadškof Franjo Kuharić v imenu jugoslovanske škofovske konference, celovski škof v imenu avstrijske škofovske konference, prof. Sagi-Bumić v imenu Krščanske sadašnjosti iz Zagreba, prof. Stefan Steiner v imenu teološke fakultete v Ljubljani in laik v imenu vernikov.

Glavne točke pogrebne liturgije je napo-

vedoval ter z izbranimi in kratkimi odstavki komentiral Metod Pirih, spiritual ljubljanskega bogoslovja.

Kdor je bil navzoč, ne bo mogel pozabiti ubranega in prisrčnega petja. Vrstile so se umetne in ljudske pesmi, pri katerih je sodelovala vsa zbrana množica.

Zlasti pretresljivi sta bili »Marija skoz življenje« in »Mati žalostna je stala« med zadnjim sprevedom in med pokopavanjem rajnega v kripti kapele Zalostne M. B.

Ob zaključku pogrebni slovesnosti se je hotel novi nadškof dr. A. Šuštar oddolžiti škofom, predstavnikom ljudske oblasti in svojem pokojniku s preprostimi kosilom. Prisrčno se je zahvalil škofom za udeležbo, predstavnikom oblasti za vsestransko pozornost in pomoč ki so jo izkazali ob tej priložnosti. Obenem je izrekel željo, naj bi bil škof Lenič sopsosvečevalec namesto pok. nadškofa Pogačnika v bližnjem njegovem škofovskem posvečenju na belo nedeljo.

Franček Križniku v drag spomin

Tvoje ime, Franček, sem zasledil najprej v časopisih pred dobrimi desetimi leti. Slo je za polemiko, ko ste nekateri mladi, marksisti in katoliki, začeli v študentski Tribuni svojevrsten dialog. O tem piše takratna sourednica Tribune Spomenka Hribar, da »je sodelovanje bilo kratkotrajno, vželo je kot zvezda in zašlo je kot zvezda«. Pri tej izmenjavi misli v takratni Tribuni si sodeloval tudi ti, takrat gojenec Germanika v Rimu. Bil si teolog in si se vključil v ta dialog skupaj z nekaterimi drugimi takratnimi bogoslovci, Tonom Stresom, Rudijem Koncilijo in še kom. Toda ta do takrat edinstvena pobuda na Slovenskem ni našla razumevanja pri voditeljih ne na eni ne na drugi strani. Teologi so dobili po prstih, marksisti prav tako. Spomenka Hribar ugotavlja: »Danes vse bolj spoznavam, da ne cerkvene ne laične institucije niso mogle prenesti tega poskusa dialoga... Tako je bil poskus skoraj v kalu zadušen z obeh strani« (Mladika 2/3 1980).

Takrat se je razpletla polemika in segla preko oceana tudi v obe Ameriki. Zate je posledica bila, da si zapustil Germanik in študij na Gregorijani (1966-69) ter se umaknil v München. Duhovništvu se pa nisi odpovedal. Ko si končal univerzo v Münchnu, te je v Mariboru posvetil škof Držečnik leta 1971. Tvoji stiki z marksisti so izhajali iz notranje nuje, da razčistiš ta pojav sodobne družbe in najdeš do njega kot človek in kot kristjan pravi odnos. To je pokazalo vse tvoje delo in zanimanje.

V Münchnu si se na filozofski fakulteti posvetil predvsem študiju marksizma. V kratkih letih svojega javnega življenja si izpričal, da si marksizem spoznal kot malo kdo med nami. Nisi bil antimarksist, a tudi ne kristjan za socializem, temveč le proučevalec marksizma. Spoznal si ga do korenin v vseh njegovih oblikah: njegov razvoj, njegova nasprotja, njegove ekscese v svetu in v domači revoluciji. Kot znanstvenik si svoje teze podkrepil z dokazi, s citati, z analizami. Svoja kritična spoznanja si javno in pogumno izpovedoval. Postal si stalen udeleženec Drage, pogost predavatelj v Trstu, sodelavec pri Zalivu, doma pa sourednik Družine. Časi so se spreminili in gledanje predstojnikov na tvoje delo tudi.

Naj iz tvojega nastopanja v zamejstvu omenim tvoje predavanje v Dragi leta 1976 »Marksizem in svoboda« in pa razpravo, ki v nadaljevanjih izhaja v Zalivu »Med komunistično diktaturo in demokracijo«.

Kot urednik in znanstvenik si veliko potoval. Od blizu sva se srečala lansko leto na taborjenju naših skavtov. Vodstvo skavtov je ob jamboreju napravilo veliko propagande, ki je segla do Ljubljane. Pa si prišel, da nas vidiš in poročáš o nas v Družini. Takrat v dolini Koritnice sva prvič dalj časa skupaj govorila, si izmenjala razne misli. Ti si se tudi oglasil k debati po predavanju dr. Stoke in dr. Grilca.

Tvoja beseda je bila stvarna, kritična, pogumna. Obveščevalna služba te je poznala. Zato smo brali, da si imel večkrat sitnosti na meji in tudi doma ob hišni preiskavi. Povem ti, da sem vedno občudoval tvoj pogum, iskrenost, ostrino misli in človeško prijaznost. Te se mi zdi, so bile odlike tvojega značaja.

Na cvetno nedeljo se je razširila vest, da si skupaj z bogoslovcem Kastelicem postal žrtev avtomobilske nesreče nekje pri Münchnu. Tvoj nasmeh je onemel, tvoja kritična misel ugasnila med razbitinami Volkswagna.

Maj Bog, tako mlad pa si dopolnil veliko let! Kako te bomo pogrešali.

K.H.

Pero močnejše od časa

»PERO IN ČAS II«

Pisatelj, potopisec, esejist in prevajalec Mirko Javornik je želel praznovati sedemdesetletnico v Evropi, v svoji prvi in prvi domovini. Lani se je v začetku septembra vrnil iz Združenih držav med nas v Trstu, kjer je po vojni živel in deloval trinajst let: od 1948 do 1960, ko je z družino emigriral v Ameriko. Svoj jubilejni dan, 26. september 1979, je preživel med prijatelji v Franciji; rodna Cerknica in sploh Slovenija mu je namreč onstran črte, ki ločuje totalitarno Evropo od demokratske. Potem je v slovenskem zamejstvu zamljal možnost za izdajo svoje antologije (on bi rekel »literarne avtobiografije«) iz petdesetih let pisanja. Primoran je bil, da jo kot svobodnjak izda v samozaložbi. Ta knjiga je zdaj pred nami: Mirko Javornik, PERO IN ČAS II. Izbor iz pisanja od 1927 do 1977. Založba Tabor. Trst, Washington, Buenos Aires 1980. Strani 529. Knjigo je okusno opremil Vilko Čekuta iz Toronta, natisnil pa Del Bianco v Vidmu.

Javornik je hotel prikazati vsa področja svojega pisanja; popolnoma je obšel le politično publicistiko. Le-te je nemalo na straneh dnevnika in nazadnje tednika Slovenskega doma, kateremu je bil v Ljubljani glavni urednik ves čas izhajanja, tj. od

1935 do 1945; po vojni pa je tovrstno pisanje objavljaval v zamejskem in zdomskem tisku. Pero in čas II predstavlja torej tzv. višjo literaturo, v katero spadajo leposlovje, potopis, esej, kritika, polemika in podobno. To so sami krajsi, v sebi zaokroženi spisi, ker je socialno povest Črni breg (1933) in potopisno knjigo Pomlad v Palestini (1935) pustil čisto ob strani, iz Srečan z nepoznanimi (1934) pa je vzel en sam tekst. Lahko rečemo, da je Pero in čas II nadaljevanje in dopolnilo knjige z enakim naslovom: Pero in čas (1944).

KAJ VSE JE V KNJIGI

Po vsebini oziroma tematici je Javornik obširno gradivo razporedil v sedem razdelkov in vsakega primerno poimenoval. Ze v prvem, *Pisec in umetnost*, se nam razodeva kot samozavesten, zaradi mnogočesa hudega zgodaj dozorel fant bistrih oči in pronicljivih misli. Njegovi vrednoti sta slovenstvo in duhovnost: skrb za njun vsestranski napredek v svobodi. Drugi razdelek, *Dom*, vsebuje štiri kratke in sočne leposlovne podobe pisateljeve rodne Cerkniske doline. Ena od njih, *Zemlja ob jezuru*, bi spadala v Slovensko domoznanstvo: v knjigo, ki nam je za poživitev narodne zavesti in ponosa nujno potrebna. V tretjem razdelku — *Tuje dalje* — je vrsta krajših potopisov. Javornik je zgodaj ljubil potovanja, to »strast ljudi, ki so morali biti dosti sami«. Sebi in bralcem je odkril Benetke, Marseille, Rim, Betlehem, Barcelono, Kanarske otoke. Dodal je 1969 napisano reportažo Na pragu poti v nesolje: vtise in občutja na znanem Cape Kennedyju ob glavni skušnji za odstrelitev prve človeške posadke na Mesec, kar se je julija tistega leta tudi posrečilo.

Četrti del Javornikove »avtobiografije«, *Umisljeni svet*, vsebuje izbor čistega leposlovja: sedem primerov, ki lepo kažejo razvoj od Marije s Krasa (1927) do Potnega lista (1955), polnokrvne, s tragiko nabite pol politične pol psihološke novele, ki se dogaja v angloameriških časih na mejni črti med Cono A in SFRJ.

Pisateljeva vera v moč literature prihaja najbolj do izraza v petem razdelku, ki je najobsežnejši: *Ljudje - problemi - sodbe*. Esej Beseda v stiski (1935) zavrača levi, desni in rasni totalitarizem. Avtor duhovito in kritično presoja domače in tuje osebnosti tistih in kasnejših let. Omenim naj 15 strani dolgo pričevanje Mož božje volje. To je nazunaj slika razsula prve Jugoslavije, v svojem jedru pa najlepša upodobitev duhovnika, profesorja, Slovenca in vzgojitelja Lamberta Ehrliča, kar sem jih bral — in vendar Javornik ni bil eden njegovih najbližjih. Dokumentarna sta tudi prikaza Stanka Vuka in Andreja Kobala.

»KATOLIŠKI GLAS« V VSAKO SLOVENSKO DRUŽINO!

Naslednji, šesti razdelek — *Pisanje za sproti* — vsebuje v glavnem reportaže za razne liste in za tržaški radio. Na koncu je 18 strani dolgo predavanje O slovenski besedi, ki ga je imel avtor 1977 v ZDA. To je hvalnica lepoti, bogastvu in prožnosti našega jezika. Upravičeno se je v zadnjem stavku pohvalil, da se mu v vsem predavanju »ni bilo treba zateči k eni sami tuji besedi«. Prosim učitelje slovensčine, naj ta tekst posredujejo naši mladini!

V sklepem razdelku — *Epilogu* — avtor po pametni in pošteni odločitvi ponatiskuje kritike, ki so bile napisane o njegovih knjigah in literarnem delu sploh. Dolga vrsta različnih ljudi je povedala vso resnico a Javorniku-umetniku, saj veliko oči več vidi in veliko glav več doume. Zato je ta mnenja in presoje koristno prebrati. Sledijo spise polemične vsebine. Mojestrovina svoje vrste je 10 strani dolgi List iz dnevnika, datiran »Barcelona, 22. maja 1935«. Tu vidimo dokončni razhod med pisateljem Javornikom in kritikom Josipom Vidmarjem.

SPREJETI PRIČEVANJE!

Povojne slovenske literarne zgodovine: Janeževa (1957), prvi dve Slodnjakovi (v nemščini 1958 in v slovensčini 1968) in Legiševa (1972) govore o Javorniku spoštljivo. Nekajkrat najdemo njegovo ime tudi pri Pogačniku/Zadravcu. Ignorira pa ga Janež-Ravbarjev Pregled slovenske književnosti, ki se rabi tudi na višjih šolah v Italiji. Da je Javornika zamolčal Slodnjak v Obrazih in delih slovenskega slovstva (1975), bo kriva pač višja sila: politična.

Odkar pa je knjiga Pero in čas II zunaj, se o Javorniku ne bo moglo več molčati. Ne bo si smel pred njo zatiskati oči in mašiti ušes slovenski izobraženec, ki da kaj na svojo čast in si ga še nista usuznjila strah (tj. oportunitizem) in napuh. Kot smo lahko videli, to ni knjiga, ki bi jo človek začel brati in bi pri branju vztrajal, dokler je ne bi prebral. V nji je toliko vsebinske raznorodnosti, da jo je treba jemati v roke večkrat. Podobna je letini na njivi, katero so pol stoletja obdelovale večše in neutrudne roke. Posebno naš literarni in kulturni zgodovinar ne bo sta mogla iti mimo te v preišljenem, doganem in zgoščnem jeziku napisane knjige, ki pričuje o ožjem slovenskem in širšem evropskem svetu v nekem času.

V. Bellič

RAZNE NOVICE

Potovanja sv. očeta

O sedanjem sv. očetu je treba res zapisati, da je postal popotnik podobno kot sv. Pavel. V načrtu ima namreč znova več potovanj.

V nedeljo 13. aprila pojde v Turin; pride jutraj in odpotuje zvečer. Ostal bo tam torej en sam dan. Pri tem obisku se bo ustavil najprej v cerkvi »della Consolata«, potem v bolnišnici »Piccola casa della Divina Provvidenza« ali Cottolengo. Tu se bo za dve uri ustavil med temi najbolj zapuščenimi in preizkušanimi bolniki, saj vemo, da sprejemajo v Cottolengo le najbolj žalostne primere.

Ob 11.30 bo imel mašo na trgu pred stolnico, nakar si bo ogledal sveti prt, ki se hrani v stolnici. Po kratkem kosilu bo šel v cerkev Marije Pomočnice, ki je cerkev salezijancev in don Boska. Tam se bo ustavil tudi z mladino v Valdocco. Zvečer ob 18. uri se bo srečal z verniki na trgu Vittorio Veneto. Ob 21. uri bi moral odpotovati. Nedelja bo torej zelo natrpana.

Pri splošni avdienci iv sredo 26. marca je sv. oče sam napovedal, da pojde v Afriko in sicer od 2. do 12. maja. Obiskal bo Zaire, francoski Kongo, Kenio, Ghano, Visoki Volta in Slonokoščeno obalo. Svoj namen je pojasnil: »Namen potovanja je, da sledim svojemu apostolskemu poklicu in da se osebno sreča ms škofi in verniki istih cvetočih krščanskih skupnosti.«

Nagrada La Pira podeljena Titu

Nagrado florentinskega mesta »Giorgio La Pira« za leto 1978 so podelili jugoslov-

vanskemu predsedniku Titu. Tako je sklenila svetovalska komisija, ki se je sestala pod predsedstvom župana Elia Gabbuggiana. Kot je zapisano v poročilu, hoče biti nagrada priznanje za delo, ki ga je Tito opravil v obrambi neodvisnosti narodov, za popuščanje napetosti in za mir med narodi.

Škofovsko posvečenje v Ljubljani

Novi ljubljanski nadško fdr. Alojzij Šuštar bo prejel škofovsko posvečenje na belo nedeljo 13. aprila, ob 15. uri (naši 16.) v ljubljanski stolnici. Ker ima ljubljanska stolnica manj prostora, kakor je njenih nedeljskih obiskovalcev in ker se spodobi, da so pri škofovskem posvečenju prisotni zastopniki vernikov vseh dekanij ljubljanske nadškofije, so se organizatorji odločili, da bodo udeleženci morali imeti posebne vstopnice, ki bodo brezplačne in ki jih bodo razdelili dekanji.

Duhovniki za udeležbo na slovesnosti ne bodo potrebovali vstopnic, ker bodo sodelovali pri slavnostnem sprevedu in po želji tudi somaševali. Verniki brez vstopnic bodo lahko spremljali obred posvečenja na nadškofijskem dvorišču.

Banca Commerciale Italiana v Beogradu

Banca Commerciale Italiana je v jugoslovanski prestolnici odprla svoje stalno operativno predstavništvo. Otvoritvene slovesnosti se je udeležil tudi predsednik milanskega kreditnega zavoda, ki je vodil delegacijo italijanskih finančnikov.

Oj, mladost ti moja!

PESEM MLADIH

Prodoren uspeh ob 10. obletnici

V Kulturnem domu v Trstu se je v nedeljo 23. marca odvijala revija otroških in mladinskih zborov »Pesem mladih« ob svoji 10. obletnici nastopanja.

Pozdravno besedo je spregovorila članica ZCPZ učiteljica Ljuba Smotlak in med drugim dejala: »Pesem mladih je pesem moči, zdravja in življenja; tolažba in up v tegobah in dopolnilo sreče v srečnih dneh. Mila zvezda je, ki nam je kazala pot skozi nemirne dobe našega narodnega življenja od našega prvega pojava v zgodovini... Te besede so bile napisane v vabilu na prvem praznomanju Pismi mladih 7. marca 1971 v tem Kulturnem domu in o tem pomenu razmišljamo tudi na današnjem prazniku.«

O razvoju teh nastopov, ki so bili iz leta v leto številnejši in so kakovostno rastle, zvezo, da je Pesem mladih prvi dve leti imela podnaslov: Mladina poje, igra in pleše ter je obsegala poleg zborovskega petja tudi posamezno ali skupinsko igranje instrumentov ter plese. Z leta 1973 pa je Pesem mladih dobila podnaslov »Revija mladinskih zborov in ansamblov«. Od 1977 družijo revija samo pevske zborove in teh je vedno več. Poleg zborov prosvetnih društev in domov se je po prizadevanju učiteljev začelo sodelovanje osnovnih in srednjih šol. Vsi zbori so toplo pozdravljeni in srečanja naj ne izvenijo kot tekmovalna, temveč le kot prikaz doseženih rezultatov v določenem času. Iz podatkov zvezo, da se je v tem preteklem desetletju vrstilo preko 160 nastopov, v katerih je bilo statistično zajetih približno 4.000 mladih. Naše razmere so skromne, a naša volja je velika.

PRVE SVEŽE PESMI ZAZUBORILJO

Dvorana je do zadnjega koticčka zasedena. Gregor Pertot predstavlja spored in izvajalce.

Ko prikorakajo na oder učenci osnovne šole »Bazoviški junaki« iz Rojana, zaveje med nami sapica nove pomladi. Iz mladih grl zazuborijo sveže pesmi, ki nas bodo bogatle, dokler ne izvenijo poslednja.

Naše oko se zazre v bele majice, kjer se srebrijo štiri modre zvezdice, ki simbolizirajo junake bazoviške gmatne. Prikupno no zapojejo pod vodstvom učiteljice Ane Baitz.

Temu sledi šolski zbor iz Barkovelj. Obtečeni so v rdeče majice in nam pričarajo makovo polje. To je šopek, ki so nam ga poklonile barkovljanske rebri. Živahno zapojejo dve ljubki ljudski pesmi in Katjušo ob spremljavi harmonike. Vodi jih neudrudna učiteljica Vera Poljšak.

Zelo nas je presenetil nastop živahnih učencev osnovne šole iz Zgonika, ki so prileteli med nas kot Kosovelove kraške brinjeve. Občuteno zapojejo tudi »Nocoj pa, oh nocoj«.

In pomlad še razkošneje zaraja med nami, ko se na oder zbere zbor Franca Pohajca »Vesela pomlad« ob spremljavi ansambla »Rdeči nagelj«; otroci v rumenih, oranžnih, modrih, rdečih in zelenih majicah nam pričarajo pomladno trato in polasti se vseh nas veselje, ki odžene trpke misli. To paleto živih barv je veselo popestrila posebno doveršeno podana pesem »Strojepiskape«.

Kmalu zatem je pred nami številni zbor Glasbene Maticice, ki ga sestavljajo prav majhni otroci. Čeprav dirigentka vadi ta zbor le krajšo dobo, je ta drobiž prikupno podal in zabaval dvorano s pesmijo, ki je tudi družabna igrice: »Jaz sem muzikant« in posnemal v hitrem zaporedju številne instrumente. In vprašujem se, kako so si ti malčki zapomnili vse sosedlje? Brezkalni so, piskali in bobnali, tako da je iz sebe izvajali vse tonske lestvice. Zdenka Križmančič je lahko pomosna na svoje delo in v živžetost v našo skupnost.

O »Slovenskem šopku« je bilo že toliko lepega napisanega, da bi danes le rekla in želela, da bi naša mladina dobila še več tako navdušenih in sposobnih dirigentov. V svojih temnorjavih, zametnih oblekah in svetlih bluzicah so se nam zdele kot prve lastovičke, ki so med nas po dolgi zimi prinesle pozdrav iz sončnih Makolj. In spet lahko ponovim, da nam ti glasovi vedno nudijo užitek in so v zadoščenju Ljubi Smotlak.

Učitelj Branko Lupinc je pripeljal številčno močan in glasbeno dober zbor, katerega smo se razveselili, saj je vedno pričljivi. Lepe in domače njihove bele majice s slovenskim rdečim nageljčkom, ki so jih prvič oblekli ob poimenovanju njihove šole na Opčinah po F. Bevku.

ODLIČNI GOSTJE NA REVJI

Po prvem delu sporeda je med nami gospod škof Bellomi, ki je sprejet z navdu-

šenim ploskanjem. Med povabljeni imamo škofovega vikarja dr. L. Škerla, prof. A. Bratuža, prof. A. Lokarja, Marijo Ferletičevo, goriško pokrajinsko svetovalko, člana deželne odbora iz Pordenone L. Paolina, odgovornega za pevske zborove, gg. ravnatelje osnovnih in srednjih šol. Za Zvezo kulturnih organizacij Slovenije je prisoten prof. Lotrič.

DA BI TA MLADINA OSTALA VEDNO TAKO ZAVEDNA

V drugem delu sporeda so na odru otroci iz Bazovice, Peska, Gropade in Padrič. To so člani zbora »Slomšek«. Številni so in zelo naši, v živahnih stiliziranih nošah. Posrečeno so bile izbrane in lepo zajete pesmi pod spretno roko Fride Valetič. Užgala je E. Adamiča Jadranske straže.

In tu se v meni med poslušanjem sporeda poraja prošnja in želja, da bi ta zdravja, glasbeno nadarjena mladina ostala vedno tako sveža in zavedna tudi potem, ko se ji bodo ponujale razne tuje zabave in mikli. Da bi jim tudi ob zorenju bila domača pot v naše kulturne ustanove in zborove.

NAGRAJENI ZBORI

Sledilo je nagrejevanje tistih zborov, ki so ob malem jubileju že desetkrat sodelovali na reviji. Predsednik ZCPZ dr. Zorko Harej je ob nagrajevanju želel, da bo slovenska pesem živa in prisotna v šolah, družinah in društvi. Naša mladina je poroštvo za prihodnost.

Nagrajeni so bili: B. Lupinc - šola F. Bevk; L. Smotlak - Slovenski šopek; s. Celina - Sv. Križ; zbor Slomšek, ki ga letos vodi F. Valetič.

NOVI ŠOPKI MLADIH

Nastopi si sledijo z mladinskim zborom Glasbene Maticice. To je številna skupina dorasčajoče mladine v sinje modrih srajcah. Tako so sveži, da se ti zdijo kot šopki plavice, in so tudi tako modri, kot je modro naše morje od Trsta do Devina. Pojejo intonacijsko čisto in opazna je ubranost, katero suvereno izjavlja iz njih dirigent Stojan Kuret s polifonsko priredbo.

Drugič imamo potem na odru dirigentko Edith Kocjan. Tokrat ima pred sabo dijakke srednje šole sv. Cirila in Metoda od Sv. Ivana v Trstu. Izbrane pesmi so zahtevne in ugajajo, medtem ko skupina ni številna.

Dobro znani mladinski zbor, ki prepeva že vrsto let pod večšo roko S. Celine Kontelj, zadovolji tudi bolj zahtevne poslušalce. Zbor je posnel že dve plošči in stalno napreduje v glasbenem izrazu. Kot zadnje zapoje skladbo Pesem višin, ki nam nudi duhovno doživljanje, ko se prošnja dviga k Stvarniku z željo: »Oko in srce nam odpri za svet, tvoj prelepi svet. Oj, Ti si zanj preli svoj kri.«

Srednja šola, poimenovana po priljubljenem pesniku I. Gruenu iz Nabrežine, je prisotna z ljudskimi pesmimi, ki zelo ugajajo in jih dijaki pod taktirko agilne dirigentke E. Kocjan zelo nežno zapojejo. A bolj bi nas zadovoljilo temperamentnejše izvajanje.

Prepričljiv je zbor, ki ga vodi ravnatelj srednje šole s Proseka in S. Križa prof. Mamolo. To so mladi dijaki, katere odlikujejo lepi glasovi in upamo, da bodo tudi v bodoče med nami.

Prijetna je ugotovitev, da je mlada sopranistka prof. Edith Kocjan tako polno prisotna na reviji. Tokrat vodi šolski zbor F. Erjavca iz Rojana. Petje je sprejeto in nagajeno s toplim ploskanjem. Dirigentki želimo, da bi po daljši odsotnosti iz Trsta zaživela polnokrvno med nami in da bi ji udeleževanje med mladino nudilo veliko zadoščenje.

ZAKLJUČNA PESEM

»Pesem mladih« se bliža koncu. Pričakujemo slovesni in vedno enkratni zaključek. Na oder priskakljajo, pritečejo, se prerinajo iz dvorane, galerije in raznih stopnišč vsi nastopajoči otroci in si iščejo prostor na premarjehnem odru.

Iz sredine dvorane bo vodil skupni nastop več sto mladih, srednjih in skoro odraslih otrok g. Franc Pohajca. Melodijo zaigra ansambel Galebi in nato zadoni vesela »Pesem primorske mladine«. Otroci so srečni, mi smo srečni in prav tako vsi organizatorji, predvsem veselo žari lice msgr. Marjana Živica, in naši pogledi z otroki se srečujejo in si pritrjujejo.

Zahtevamo ponovitev skladbe, ki jo danes prvič izvajajo. Tekst nam je podarila Ljubka Šorli, uglasbil ga je prof. Zorko Harej; ponovno občutimo, kako sta si sorodni ti dve umetniški duši, ki se v pesmi in glasbi dopolnjujeta.

Publika vztraja v ploskanju in vsi mladi na odru sledijo dirigentu, ki spet dirigira.

Za vso odmevnost se salezijancu g. F. Pohajcu, ki je postal tako naš in je vseprisoten, ko naj se prepeva narodna in zabavna slovenska pesem, toplo zahvaljujemo, saj nudi vse svoje sposobnosti in ljubezen mladini. Dvorana se umirja. Odhajamo mladostno poživiljeni od pomembnega dogodka. Predsedniku Zveze dr. Hareju in vsem članom želimo, da bi z novim zagonom nadaljevali delo pri najmlajših v drugem desetletju, po besedah Cirila Preglja, ki smo jih slišali v uvodnem govoru, in sicer:

»Pesem, posebno narodna, naj bo vedno živa, predvsem na naših šolah, zlasti danes, ko jo ogrožajo razni vplivi tujega sveta. Zato jo negujmo kot ljudsko glasbeno izročilo in prvobitni izraz notranjega ljudskega življenja.«

Evelina Pahor

S TRŽAŠKEGA

Novi vodstveni organi SSK v Trstu

V sredo 26. marca se je sestel novi pokrajinski svet Slovenske skupnosti na Tržaškem, izvoljen na kongresu 1.-2. marca letos, da iz svoje srede izvoli predsedstvo sveta in izvršni odbor.

Na osnovi sporazuma med predstavniki list je svet najprej izvolil predsedstvo pokrajinskega sveta, ki ga sestavljajo: Ivo Jevnikar predsednik, Boris Gombač podpredsednik, Antek Terčon tajnik.

V novi izvršni odbor pa so bili izvoljeni: Drago Štoka, Miro Opelt, Marij Maver, Rafko Dolhar, Alojz Tul, Silvester Metlika, Marija Breclj, Boris Slama. Za političnega tajnika je pokrajinski svet potrdil Zorko Hareja.

Na isti seji je pokrajinski svet ustanovil naslednje strokovne komisije: za pravne in urbanistične probleme, za šolstvo, za družbena občila, za sindikalna in gospodarska vprašanja, za ženska vprašanja ter za krajevne ustanove.

Oglašam se, ker mi članek o malem teološkem tečaju v zadnji številki Katoliškega glasa ne odgovarja. Pri obiskovanju tečaja sem imela čisto drugačne občutke, kot jih je nakazal pisec v svojem članku. Kar pa me je dokončno prepričalo o potrebi odnema na ta članek, je neprijeten vtis, da hočejo biti ta mnenja zrcalo občutkov vseh obiskovalcev, pa niso.

Predvsem bi pripomnila, da se članek prične s pohvalo o tečaju (»že dolgo vrsto let ni bilo tako kvalificiranega ciklusa predavanja«), v nadaljnjem poskusu analize tečaja pa so podčrtane samo strani, ki se zdijo piscu negativne. Motijo me npr. fraze kot »vsako predavanje pride na ušesa in prav tako iz njih gre, ne da bi pustilo globlje sadove«, »na žalost za to pobudo (ponedeljkova srečanja) ni bilo odziva«, »gre pri predavanjih še vedno predvsem za kulturni dogodek in da nas vsebina veliko manj zanima«, »priložnostne fraze, fotografiji in množica poslušalcev so ustvarili velik kulturni dogodek« ipd. Te fraze dajejo celotnemu članku čudno neprijeten in izzivalen ton. Poleg tega zvenijo nerealno in neobjektivno, ker je samo del obiskovalcev (upam, da samo avtor članka) podobno čutil. Jaz vsekakor ne spadam mednje. In tudi ljudje, ki so prišli na ta srečanja tako razpoloženi, da so z odprtostjo sprejemali nove predloge — kar je prvi pogoj za obiskovanje takih pobud —, se v teh izjavah ne bodo znašli.

Sploh pa se ne strinjam z zaključnim stavkom v članku, ki kliče po zamujenem vlakcu. Take izjave hočejo ustvariti senzacijo, poleg tega pa utegnejo bralcu in obiskovalcu ustvariti napačno mnenje ali pokvariti lepe vtise, ki jih je odnesel s tečaja. Tako se kaj lahko zgodi, da bo obveljalo splošno mnenje, da vse skupaj ni bilo bogve kaj, kljub dejstvu, da je bila večina s tečajem zadovoljna. Do te večine se nepošteno vedemo, če dajemo take nepremišljene izjave na dan. Iz zadnjega stavka veje tudi nekakšna vdana samoobtožba, češ, kaj hočemo, edino priložnost smo zamudili, ne preostaja nam drugega, kot da skesano in samopomilovalno priznamo pred vsemi svojo napako.

Upam si trditi, da si priložnosti, kot je bil mali teološki tečaj, sami ustvarjamo in to ne enkrat na leto. Samoobjokovanje, ki zveni iz stavka, pa ne rodi dobrega.

V članku je nadalje poudarjena želja po akcijah. Akcije, ki si jih pisec tako želi, imajo svoj izvor — po mojem mnenju —

Pok. France Jerman

Pok. France Jerman (na levi) s svojimi sinovi, ko je pred nekaj leti obiskal Gorico

Iz Argentine je prišla žalostna vest, da je v Bariločah nenadoma umrl France Jerman, mož Lučke Kraljeve, ki je po rodu iz Gorice.

Pokojni France Jerman je bil Gorenjec in se je po vojni umaknil v Argentino. Ni se ustavljal v ravninskem Buenos Airesu. Vleklo ga je v gore, zato se je odločil, da bo šel na argentinski jug v mesto San Carlos de Bariloche. V tistem času so naši slovenski fantje bili tam pravi pionirji, ker se je turizem v tistem kraju začel šele razvijati.

Trdo sta delala z ženo Lučko in sicer najprej pod goro Tronador, kjer je postavil planinsko kočjo in bil na uslugo letovisčarjem. Vmes pa je vsak prosti čas prebil v gorah in ni mogel zatajiti svoje gorenjske krvi. Zlasti pa se je uveljavil v alpskem smučanju ter bil večkrat argentinski državni prvak. V to panogo je uvedel tudi svoje sinove, ki so z uspehom nastopali na domačih tleh, pa tudi v Evropi kjer so se udeležili olimpijskih iger pred leti v Innsbrucku ter se na povratku ustavili tudi v Gorici, materinem rojstnem kraju.

Podjetnost Franceta Jermana se je pokazala tudi v zgraditvi razglednega stolpa »El Campanario« v okolici Bariloč. V stolpu je deloval tudi buffett, kjer so ti v polnem času vedno postregli z domačim slovenskim pečivom.

Kljub tem gospodarskim podvigom, so v njegovi družini vedno dobili čas tudi za kulturne podvige. Gospa Lučka namreč vodi v Bariločah mladinski zbor, ki je znan širom po Argentini in so v njem sodelovali vsi njeni otroci.

Tako je slovenska kolonija v Bariločah izgubila zopet enega svojih najstarejših članov, ki so svojo slovensko pridnost vitoško uveljavili. V tem kraju pomeni biti »Eslveno« kot posebno poroštvo poštenosti, podjetnosti in ugleda. In k temu ugledu slovenskega imena je znatno pripomogel pokojni France Jerman, ki sedaj počiva ob vznožju gora, katere je tako močno ljubil in so mu delno mogle nadomestiti svet pod Triglavom.

Težko prizadeti družini izrekamo naše sožalje, pokojnemu Francetu pa naj Bog nakloni večni mir, katerega si je s svojo plemenitostjo zaslužil.

Bralci pišejo

le v teh močnih poglobitvenih momentih, v teh trenutkih soočanja, samoprerazčanja in spreobračanja, ki človeka usmerjajo v boljše in zahtevnejše odločitve. Za to zorenje potrebuje družba določen čas. Zato mi čudno zveni ugotavljanje, da »pri nas med Slovenci je taka verska prenova na začetku«, takoj za tem pa spraševanje, »kje so med nami biblične skupine, občestva poročenih, akcije za bolnika, akcije za preganjane, vse nove oblike skupinske molitve«, če smo le na začetku.

In če se je pri nas verska prenova šele začela, če smo šele sedaj začeli živeti novo življenje na verskem področju, če imamo nekaj spodbud, da gremo iz »slepe ulice«, smo tega lahko samo veselji! Kot smo lahko le veseli, če se nadaljujejo taka predavanja, pot, ki se je pred leti prekinila. Ne sme biti tu prostora za podčrtovanje neke »kulturne utrujenosti«, ko vsi dobro vemo, kakšna so bila ozadja, kako se bo vse obrnilo, če povlečemo spet na dan stare šare in da nam grebenje po teh nič ne koristi. Zato predlagam preprosto pravilo, ki se ga osebno skušam držati, da, kar je pozitivnega v današnji družbi (sem vključujem tudi mali teološki tečaj), ki je na vrednotah revna, poudarimo, ne pa da pobijamo. To velja tudi za slovensko družbo in ni odgovorno, da med nami sejemo takega duha kot veje iz omenjenega članka.

Potem je tu pojem kulture. Navadno govorimo o kulturi, kulturnih dogodkih ipd. v pozitivnem smislu. Tudi avtor članka govori o kulturi, ki pa ni enako pojmovana. Nas obtožuje kulturništa kot npr. takrat, ko smo sprejeli ljubljanskega nadškofa. Ne vem, kako naj bi ga drugače sprejeli, kot smo ga. Naj ne bi izrekli nekaj pozdravnih besed, pa čeprav so bile te »priložnostne« in ne bi s tem izrazili svojega veselja nad tem obiskom? Naj ne bi ustvarili velikega kulturnega dogodka (je to negativno?) in naj bi nadškofa sprejeli hladno, brezizrazno ali kako? In je bilo tako negativno dejstvo, da je nekaj več ljudi poslušalo, in bolj pozorno, njegova izvajanja? Če je teh nekaj ljudi več opustilo druga predavanja, naj svoje negativne vtise prenesemo tudi na ostale?

Skratka je zame članek neobjektiven, nepremišljeno napisan, izzivalen, nekon-

struktiven, poleg tega da včasih vključuje postranska vprašanja in opušča omembe vredna dejstva. S temi pomanjkljivostmi ne centrira malega teološkega tečaja v Gorici.

Da ne bo zgedalo, da hočem le pobijati neke trditve, dodam še nekaj svojih pripomb o tečaju. S piscem omenjenega članka se strinjam v trditvi, da so bili ponedeljkovi neobiskani večeri ena od negativnih strani tečaja. Vendar to dejstvo ni tako negativno, da bi utegnili zasenčiti celoten tečaj. Zame je to poskus, ki ni uspel. Drug poskus (ponatis predavanj) pa bo menda uspel. Tega pisec ne omenja, čeprav s ponatisom predavanj ni nevarnosti, da »predavanje pride v ušesa in prav tako iz njih gre«. (Tudi ponedeljkovi pomenki bi utegnili ubrati isto pot.)

Motil me je poudarek, da je teološki tečaj namenjen »študentom in izobražencem«, ker se tako nekateri čutijo izključene. Tudi nekaj drugih obiskovalcev se je izrazilo v tem smislu.

Poudarila bi skoraj kronično značilnost publike (zlasti laikov), da se premalo spušča v debato, ne da bi pri tem trdila, da smo prišli samo opazovat neke kulturniške dogodke, kot si upa to trditi B. S. Vzrok za to pomanjkljivost vidim predvsem v premajhnem poglobljanju tovrstnih vprašanj in v razpravljanju v ožjem npr. družinskem okolju. Poslušalci predavanj pa bodo dodali še druge vzroke.

Negativno je zame dejstvo, da na ta predavanja ni velikega odnosa v tisku. Osebo si ne želim člankov, ki bi golo resumirali predavanja, podajali statistike o obiskovanju, čeprav so pri nas taka poročanja v navadi, ampak si želim člankov, ki bi bili sad nekih poglobitev ali spoznanj, ki so jih predavanja sprožila.

Sicer pa sem bila s tečajem zadovoljna. Zdel se mi je primeren za postni čas, vesel me je, da smo imeli možnost poslušati v Gorici tako pomembna imena. Mislim, da je naša skupnost to koristilo in da sadovi bodo ob svojem času vidni. Negativne strani me torej ne motijo v taki meri, da ne bi imela o tečaju prav prijetnega vtisa.

Pero mi ne teče tako gladko kot B.S.-ju, vendar nisem hotela, da bi tudi ta članek šel kar tako mimo, saj me je preveč motil. S tem odmevom nočem oživljati starih polemik, ampak samo popraviti vtise o malem teološkem tečaju v Gorici.

Zahvaljujem se Vam za objavo in bralcem za pozornost. H. D.

Poimenovanje osnovne šole v Štandrežu

Starši otrok, ki obiskujejo štandreško osnovno šolo, in medrazredni svet so že pred leti sklenili, da poimenujejo štandreško osnovno šolo po slovenskem pisatelju in naravoslovcu Franu Erjavcu, ki je pokopan na goriškem pokopališču. Pred leti se je začel predpisani postopek in do sedaj sta dala ugodno mnenje goriška občina in pokrajinski šolski svet.

V tem šolskem letu so starši izbrali od bor, ki ima nalogo, da pripravi program za poimenovanje štandreške šole. Odbor je sestavljen iz učiteljskega zbora in petih predstavnikov staršev, in sicer po en predstavnik iz vsakega razreda.

Ker odbor namerava izvesti poimenovanje v letošnjem šolskem letu, je že sestavil okvirni program, ki predvideva postavitev doprsnega kipa Frana Erjavca v šolski veži, izdajo posebne brošure o štandreški šoli in kulturni del.

Ze sedaj ste naprošeni, da sodelujete pri tej važni in pomembni pobudi, ki je v korist naši šoli in celotni naši skupnosti.

Brošura, ki jo bomo izdali, bo vsebovala zgodovinski prikaz o šoli, statistične podatke in fotografske posnetke ter seveda delo Frana Erjavca.

Ker je važno, da zberemo čimveč gradiva, ste naprošeni, da prinesete v šolo vse gradivo, ki ga imate ali veste zanje, ki se nanaša na štandreško šolo (podatki, fotografski posnetki, spričevala, knjige in drugo).

Ker so v zvezi s poimenovanjem šole tudi precejšnji stroški (kip, brošura), bo odbor izvedel nabiralno akcijo.

Odobren načrt tovrnega postajališča

Goriški občinski svet je po dolgi razpravi odobril v petek 28. marca načrt tovrnega postajališča (avtoporta), ki predvideva zasedbo zemljišč med Tržaško cesto in železnico ter med industrijsko cono in ul. Tabai. Celotna površina postajališča znaša 346.250 kv. metrov, od teh samo 55.000 bo

pokritih, ostalo pa namenjeno zelenim površinam (130.000 kv. m), cestam in parkiriščem (160.000 kv. m) ipd. Predvidene so štiri orjaške zgradbe za skladišča, tri za zelenjavo in sadje, motel, delavnice, banka, telefon in še poslopja za druge storitve.

Ce dodamo kvadratni mmetrom avtoporta še približno enako število ze obmejne naprave, ki so že v gradnji, se nam jasno predstavi širokopoteznost načrta, ki ne šteti ne s sredstvi ne s prostorom. Ob vsem tem se vsiljuje vprašanje, če je res vse to potrebno?

Načrt postajališča predvideva možnost postopne realizacije. Do tega bo tudi verjetno prišlo, saj goriška občine ne razpolaga z zadostnimi sredstvi za realizacijo celotnega kompleksa. Prva faza del bo stekla ob avtocesti in ne bo zaenkrat prizadela jeremitarških hiš.

Ob tem načrtu se je v občinskem svetu razvila dolga razprava, v katero so posegle vse svetovalske skupine. Večina se je seveda strinjala z načrtom. Proti je bila samo Slovenska skupnost, socialisti so nekateri volili za načrt, drugi so se pa vzdržali. Svetovalci PCI so se tudi vzdržali.

Slovenska skupnost je glasovala proti, ker se ne strinja z ubikacijo avtoporta, ki hudo prizadene kmetijstvo in Štandrež nasploh, poleg tega še predvideva porušenje devetih hiš v Jeremitišču in tudi nekaterih ob Tržaški cesti.

Načrt je tudi po mnenju strokovnjakov v marsičem pomanjkljiv. Stisnjen kot je med železnico in cestnim omrežjem, nima nobene možnosti za razširitev in tudi povezava z železnico je precej problematična.

Tudi bližina goriškega pokopališča bi lahko bolj upoštevali, saj bo novo cestniško prišlo skoraj do vrat pokopališča.

Poleg vsega je še odprto vprašanje cestne povezave s Slovenijo, ki je bistvenega pomena. Brez prave cestne povezave z Ljubljano si je težko predstavljati, da bo imel avtoporto kako vlogo in tudi desetine milijard, ki so še investirane v obmejnih napravah, ne bodo najbolj smotrno uporabljene.

skih motivov, ki jih odlikuje posebno bogata ritmika. Zadnji dve skladbi na programu pa sta predstavljali poleg prijetne zvočne invencije in melodioznosti tudi izrazite tehnične in virtuosistične zahteve. Gre za skladbi Franca Liszta in sicer za tri koncertne etude in za Mephisto-Valse. Lisztova klavirska glasba je znana po svoji tehnični zahtevnosti in transcendentalnosti (kot zgovorno dokazujejo že sami tovrstni zadevni naslovi za razne etude).

Njegova ljubezen in ustvarjalni odnos do klavirja samega sta bila neizmerna. Sam je v nekem pismu zapisal, da je zanj klavir to, kar je momarju čoln, oziroma še več, saj je njegov klavir, kot piše Liszt dobesedno »jaz sam, moja beseda, moje življenje... Njegove strune so drhtele pod pritiskom vseh mojih strasti, njegove mehke tipke so se pokoravale vsem mojim željam...«

Marsikdaj so mu kritiki tudi očitali prevelik virtuoizem in zunanjo briljantnost na škodo navdiha in notranje globine. O tem bi se seveda dalo veliko razpravljati, vendar je lahko čutili v Lisztovi glasbi poleg prefinjene forme tudi veliko duše in globljih občutkov. Nedvomno je prav v interpretaciji obeh teh točk Dubravka Tomšič najbolj zablestela. Absolutna formalna naštudiranost se je tu harmonično skladala s poustvarjalno globino in — v Mefistovem velčku — z vzvišeno faustovsko težnjo čim bolj izdelanega ideala popolnosti. Njen Liszt je bil res višek koncertnega večera. Tako plemenito interpretacijo bi še in še poslušali!

Za konec je Dubravka Tomšič dodala še dve skladbi iz novejšega repertoarja. Nad vse zbrano občinstvo je umetnico nagradilo z burnim in zasluženim aplavzom. Uspeh četrtkovnega koncerta pa samo potrjuje dejstvo, da je prava glasbena umetnost še vedno tisti magični zven, ki privablja človeka na pravi duhovni užitek. Prihodnji — in obenem zadnji — letošnji abonmajski koncert bo v prvi polovici maja, ko bo med nami priznani ansambel Consortium musicum iz Ljubljane.

a. b.

SKD »HRAST« IZ DOBERDOBA

vabi na tradicionalni

PRAZNIK POMLADI

v Doberdobo, na velikonočni ponedeljek 7. aprila

PROGRAM

Ob 16. uri: Mešani pevski zbor »Marij Kogoj« iz Trsta
Mešani pevski zbor »S.A.F.« (sekcija C.A.I.) iz Vidma

Koncert ansambla Galebi in Tria Mavrica z Opčin
Prosta zabava ob zvokih ansambla »GALEBI«

Deloval bo dobro založen buffet z domačo jedajo in pijačo.

Moški zbor »Mirko Filej« pojde v Belgijo

Mesečnik Naša luč poroča: »V okviru 50-letnice Slovenskega pevskega zbora v Limburgu (Belgija) bosta med nami nastopila tudi moški zbor Mirko Filej iz Gorice in godbeni ansambel Lojze Hlede iz Steverjana. Vljudno vas, dragi rojaki, ki ste razkropljeni po Belgiji in Holandiji, vabimo k udeležbi te izredne kulturne prireditve, ki bo v soboto 12. aprila 1980 v Casino dvorani pri cerkvi v Eisdenc-Citè. Slovesnost se bo začela ob 17. uri.«

Potem pove poročilo še, da bosta nastopila tudi domači pevski zbor »Slomšek« in »Vesela mladina«.

Zboru in ansamblu želimo srečno pot ter obilo uspeha!

SSk prešla v opozicijo na deželi

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti se je v torek 25. marca sestalo v Jamljah in razpravljalo o zadnjem razvoju dogovaranja med strankami DC, PSI in PRI za sestavo novega deželnega odbora.

S tem v zvezi je tajništvo po skrbni preveritvi stališče in predlogov raznih strank za rešitev vdeželne krize, ki so upoštevali tudi enakopravno sodelovanje Slovenske skupnosti v novem deželnem odboru, z zaprepadanjem nastopanja in razkrikanja vseh protislovenskih izpadov s strani tistih, ki drugače izjavljajo, da so za enakopravno sodelovanje slovenske narodne manjšine

V skladu s tem debelno tajništvo izjavlja, da je SSK primorana preiti v opozicijo proti snujoči se večini na deželi.

V skladu s tem debelno tajništvo izjavlja, da je SSK primorana preiti v opozicijo proti snujoči se večini na deželi.

Mejni prehod v Štandrežu

Novi mejni prehod pri Štandrežu oziroma Vrtojbi bo dograjen pred koncem leta. Objekt in stanje del so si ogledali predstavniki goriške pokrajine in novogoriške občinske skupščine. Prehod, ki bo opremljen z osmimi stezami za tovorni in potniški promet, bo olajšal tranzit preko italijansko-jugoslovanske meje.

Fotografski natečaj v Štandrežu

Fotoklub »Štandrež« razpisuje fotografski natečaj s sledečimi pravili in pogoji: tema natečaja ŠTANDREŽ; format slik v črno-belji tehniki je 20x40; vsak udeleženec lahko sodeluje na natečaju z največ tremi posnetki; ocenjevalno komisijo, ki bo sestavljena iz treh članov, bo imenoval odbor fotokluba; komisija bo nagradila tri najboljše dela; slike je treba predložiti v zaprti zalopki, ki naj bo označena z geslom. K tej je treba priložiti še drugo zaprto ovojnico z enakim geslom na zunanji strani; v tej naj bodo navedeni poleg gesla, priimek, ime in točen naslov udeleženca; dela je treba predložiti najkasneje do soboto 17. maja 1980 na sedežu društva (Štandrež, trg sv. Andreja, 1/D) ali pri Lucijanu Krpanu - Štandrež, ul. Regg. P. Reale, 23; nagrajena in druga dela bodo razstavljeni; odbor si pridržuje pravico, da ne razstavi vseh predstavljenih del; vpisnina za natečaj znaša 1.500 lir.

Poletni urnik trgovin

S pričetkom legalne ure stopi v veljavo poletni urnik trgovin. Trgovine z raznovrstnim blagom (oblačila, igrače, hišna oprema, knjigarne, urarne) bodo odprte vsak dan razen ob ponedeljkih, od 8.30 do 13. in od 16. do 19.00.

Jestvine (sadje, zelenjava, marketi) bodo odprte od 8.20 do 13 in od 16.30 do 19.30. Ob ponedeljskih in sredo popoldne bodo zaprte. Mesnice bodo odprte ob 7.30 do 13.00, o bsobotah in dnevih pred prazniki pa tudi od 16.30 do 19.30.

Trgovine z orodjem (železnine, električni material) bodo odprte vsak dan od 8.30 do 12.30 in od 15.30 do 19.30. Za tedensko zaporo bodo trgovci lahko izbirali med ponedeljkom in soboto.

Šport

PRVENSTVO 3. DIVIZIJE

Olympia - Ločnik 3 : 2

(7 : 15, 15 : 10, 13 : 15, 15 : 12, 15 : 11)

Prejšnjo nedeljo je ekipa Olympia v zelo borbeni tekmi strla odpor ločniške ekipe in ji zadala hu dudarec. To je bila prva tekma drugega kola. Velja pripomniti, da je Olympia bila doslej vedno premagana, Ločnik pa je vedno zmagal. Nepremagljivost mu je torej odvzela prav goriška Olympia. Tekma je bila zelo zanimiva, saj nasprotniki niso pričakovali kakšnega odpora. Ko so videli, da so se uštelili, je njihova morala padla percej nizko, tako da v zadnjih setih sploh niso napadali na mreži in so usmerili vse moči v iskanje lukenj. Istočasno pa so bili naši fantje čedalje bolj razigrani. Za Olympia so igrali: Pola, Terpin, Sirk, Tommasi (k), Rustja, Devetak, Makuc. - G. R.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Zaradi tehničnih okvar v tiskarni nekateri prispevki pridejo na vrsto v prihodnji številki.

DAROVI

Za Katoliški dom: Mar. družba 25.000; N. N. 7.000; N. N. 2.000; N. N. 2.000; N. N. 2.000 lir.

Za lačne po svetu: N. N. 50.000 v spomin pok. Alojzija Kanc; Milena Šušteršič v spomin svojih dragih 10.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

ZAHVALA

Globoko ganjeni nad tolikimi izrazi sočutja ob smrti našega dragega in nepozabnega

Izidorja Polenciča

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam bili blizu v teh težkih urah.

Posebno zahvalo smo dolžni msgr. Trevisanu iz Krmina in g. Rijavcu iz Gorice, zdravnikom in osebju bolnišnice v Krminu.

Družina Polencič

Krmin, Plešivo, 3. aprila 1980

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali ob težki izgubi našega draga brata

Jožeta Jericijo

še posebno tistim, ki so se ga hoteli spomniti z darovi v dobre namene, zlasti za cerkev sv. Ignacija.

Gorica, 1. aprila 1980

Radio Trst A oddaja na srednjem valu 305,9 m ali 981 Khz in na ultrakratkih valovih s frekvenčno modulacijo od 96,1 Mhz do 103,9 Mhz. Glavne frekvence so: vzhodna Benečija 96,1, Gorica 98,3, Rezija in Kanalska dolina 100,7, Videm 101,9; Trst 103,9.

Casnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19.; kratka poročila ob 11., 14.; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. uri sv. maša.

Casnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 8., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15.

Sporod od 6. do 12. aprila 1980

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 10.30 Oddaja o Benečiji. 11.00 Mladinski oder: »Klic po očetu«. 11.35 Naborna glasba. 12.00 Narodnostni trenutek Slovencev v Italiji. 15.00 Nedeljsko popoldne.

Ponedeljek: 8.30 Narodno zabavna glasba. 9.00 Koncert. 11.00 Mladinski oder: »Sovica Okas«. 11.40 Črnske duhovne pesmi. 12.00 Velika noč v naših krajih. 12.30 Zabavna glasba. 13.20 Letošnja Primorska poja. 14.10 Otroško okence: »Zdaj pa zapojmo!«. 14.30 Don Kihot. 15.00 Glasbeni ping pong. 17.00 Ljubljanski baročni trio v Gorici.

Torek: 8.10 Goriške podobe. 10.10 Oddaja za otroški vrtec. 10.20 Koncert. 11.30 Clovek in zdravje. 12.00 Četrtekova srečanja, ponovitev. 14.10 Odraslim prepovedano! 15.00 Glasbeni popoldan za mladino. 17.10 Ljubljanski baročni trio v Gorici.

Sreda: 8.10 Poslanstvo Ciril-Metodove šole. 10.10 Koncert. 10.45 Oddaja za prvo stopnjo osnovne šole. 11.30 Umetnost dobre kuhinje. 12.00 Pod Matajurjan. 12.30 Melodije od vsepovsod. 13.20 Naši zbori. 13.40 Instrumentalni solisti. 14.10 Odprimo knjigo pravljic. 14.30 Don Kihot. 15.00 Glasbeni popoldan za mladino. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 V našem prostoru.

Četrtek: 8.10 Clovek v sodobni družbi. 10.10 Koncert. 10.45 Oddaja za drugo stopnjo osnovne šole. 11.30 Naša pristna vina. 12.00 Mikrofoni v razredu. 12.40 Jugoslovanski pevci. 14.10 Otroško okence: »Tomi na obisku«. 14.30 Mladi pisci. 15.00 Nove plošče in »Radio Klopotača«. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 V našem prostoru.

Petek: 8.10 Iz sveta folklore. 10.10 Koncert. 11.00 Oddaja za srednjo šolo. 11.20 Lahka glasba. 11.30 Osebna vozila danes. 12.00 Na goriškem valu. 13.20 Zborovska glasba. 14.10 Otroško okence: »Kje je napaka?«. 14.30 Don Kihot. 15.00 Glasbeni popoldan za mladino. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 V našem prostoru.

Sobota: 8.10 Potovanje v Ameriko. 10.10 Koncert. 11.30 Coln, šport in razvedrilo. 12.00 Oddaja o Reziji. 14.10 Iz zakladnice slovenske mladinske literature. 14.30 Glasbeni popoldan za mladino. 16.30 Poslušali boste. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 V našem prostoru. 18.45 Vera in naš čas.

OBVESTILA

Voščila. Salezijanski misijonar brat-pomočnik Ludvik Zabret (Indija) iskreno pozdravlja za veliko noč svoje prijatelje in dobrotnike na Tržaškem in Goriškem.

»Kaj pa, če je res?« Tak naslov ima nova rakovniška knjižica, ki jo je o našem verovanju napisal cistercijski opat v Stični dr. Anton Nadrah. Knjižica ima 64 strani in je na voljo pri Fortunatu v Trstu in v Katoliški knjigarni v Gorici. Cena v knjigarnah 500 lir. Priporočamo.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 300 lir, osmrtnice 250 lir, k temu dodati 14% davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

bratje in sestre ter drugi sardoniki